ВІНШУЕМ СА СВЯТАМ ПЕРАМОГІ!

Пралетарыі ўсіх краін, яднайцеся!

Беларускі УНІВЕРСІТЭТ

ВЫДАЕЦЦА З 1935 г.

ОРГАН ПАРТКОМА, РЭКТАРАТА, МЯСЦКОМА, КАМІТЭТА КАМСАМОЛА І ПРАФКОМА БЕЛАРУСКАГА ОРДЭНА ПРАЦОЎНАГА ЧЫРВОНАГА СЦЯГА ДЗЯРЖАЎНАГА УНІВЕРСІТЭТА ІМЯ У. І. ЛЕНІНА

ЧАЦВЕР 5 МАЯ 1977 г.

№ 16(1166)

Цана 2 кап.

Когда мне говорят: Победа,
Я вижу звездный небосвод,
Многострадальная планета
По кругу вечному идет.
А над рекою, на пригорке,
Стоит, оглядывая ширь,
Солдат России, в гимнастерке,
Который спас от смерти мир.
Когда мне говорят: Победа,
Я вижу карту на столе,
Я вижу: сорок первый. Лето.
И первых павших на земле...
Победа нам далась не просто —
Нам было очень тяжело.
Немало полегло подростков,
Чтоб во Вселенной рассвело,
И рассвело! И сколько света
И счастья сколько на земле!
Когда мне говорят: Победа,
Я вижу Ленина в Кремле.

Семен ГУДЗЕНКО.

Москва, 5 мая 1946 г.

ГЕРОІ КНІГІ Ў ГАСЦЯХ У ЧЫТАЧОЎ

Канферэнцыя чытачоў па кнізе С. Аслёзава «Взрыв на рассвете», прысвечаная 32-й гадавіне Вялікай Перамогі, адбылася ў БДУ. У госці да студэнтаў прыйшлі ветэраны Вялікай Айчыннай вайны генерал-маёр у адстаўцы Павел Міронавіч Машэраў, палкоўнік у адстаўцы І. Марчанка, рэдактар выдавецтва «Беларусь» І. Аляксанаў, героі кнігі — генерал-маёр Г. Казанцаў, былы камісар брыгады «За Савецкую Беларусь», а затым камандзір брыгады імя Ракасоўскага А. Раманаў, аўтар кнігі, уласны карэспандэнт газеты «Советский патриот» С. Аслёзаў, у мінулым студэнт гістарычнага факультэта БДУ.

Выкладчыкі і студэнты, ветэраны вайны прынялі ўдзел у абмеркаванні кнігі аб гераічнай барацьбе падпольшчыкаў і партызан Расоншчыны, баявой дзейнасці ў варожым тыле кандыдата ў члены Палітбюро ЦК КПСС, першага сакратара ЦК КПБ, Героя Савецкага Саюза Пятра Міронавіча Машэрава, былога камандзіра атрада імя Шчорса, а потым камісара партызанскай брыгады імя Ракасоўскага.

Канферэнцыя, арганізаваная грамадскімі арганізацыямі механіка-матэматычнага факультэта, кафедрай рускай савецкай літаратуры сумесна з работнікамі універсітэцкай бібліятэкі, з'явілася важным мерапрыемствам у ідэйна-палітычным і ваенна-патрыятычным выхаванні студэнтаў.

Увазе ўдзельнікаў канферэнцыі была прадстаўлена кніжная выстаўка «Непакораная Беларусь».

МОЦНАЯ ДРУЖБА

Служачых Савецкай Арміі і студэнтаў-фізікаў нашага універсітэта звязвае даўняя моцная дружба. Камсамольская работа вядзецца па сумеснаму плану, праводзяцца агульныя вечары адпачынку.

9 мая аўтобус паімчыць студэнцкую агітбрыгаду ў Станькава. І зноў сустрэчы з сябрамі, размовы аб тым, што зроблена і што яшчэ трэба будзе зрабіць. Напярэдадзе рабят чакаюць спартыўныя спаборніцтвы, у якіх яшчэ невядома каму прыйдзецца цяжэй: будучыя фізікі займаюць першыя месцы ва універсітэце па радыёспорту і стральбе. Аб гэтым мне расказаў член камітэта камсамола фізічнага факультэта Дзмітрый Русаковіч.

Шэфская работа — гэта не адзінае, што ўваходзіць у сферу дзеяння сектара. З поўнай адказнасцю падыходзяць студэнты да правядзення урокаў мужнасці, якія звычайна праходзяць у музеі гісторыі Вялікай Айчыннай вайны. На факультэце часта праводзяцца канферэнцыі чытачоў, прагляды фільмаў на ваенна-патрыятычныя тэмы, здзяйсняюцца паходы па месцах баявой славы.

У гэтым годзе на факультэце утварылася група «Доўг». І адразу ж паляцелі пісьмы ва ўсе куткі нашай рэспублікі, пісьмы, якія адшукваюць ветэранаў Вялікай Айчыннай вайны — выпускнікоў фізічнага факультэта БДУ.

А. ГАЛАВАЧОВА.

УНІВЕРСІТЭТ НА СВЯТОЧНАЙ ДЭМАНСТРАЦЫІ

Мінск, 1 мая 1977 года.

Фота В. Дудко і А. Цыбулькі.

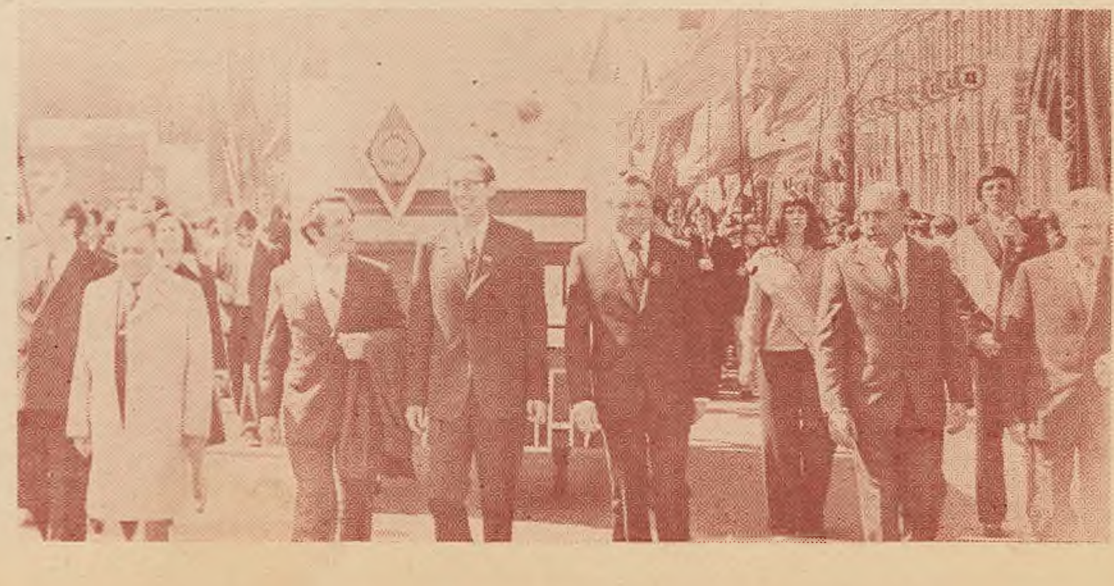

БУДНІ НЯЛЁГКІЯ, ВАЕННЫЯ

Маладая дзяўчына з пышнымі валасамі глядзіць на мяне ўважлівымі вачыма. І мне здаецца, што зараз адбудзецца цуд: дзяўчына на фотакартцы ажыве і скажа мне што-небудзь добрае. У чаканні гэтага цуда я не заўважаю, як каля мяне праходзяць людзі, кудысьці спяшаюцца і раптам... Гэта сапраўды можна назваць цудам.

...Тыя ж вочы. Мяккія, добрыя вочы, якія адразу прыцягваюць увагу да гэтай дзяўчыны. Цяпер яна занята сваей рабочай справай: нясе карткі ў кабінет урача. Кацярына Аляксееўна Коласава працуе ў рэгістратуры. З ёй, напэўна, сустракаўся кожны, хто прыходзіў у паліклініку нашага універсітэта.

Маленькі столік. На ім — стосы студэнцкіх картак. Цяпер у паліклініцы гарачая пара: фарміруюцца студэнцкія будаўнічыя атрады. Кожны дзень праходзяць дзесяткі хлопцаў і дзяўчат, з кожным трэба пагутарыць, кожнага агледзець. Хапае работы і ў рэгістратуры.

У 1942 годзе Кацярына Аляксееўна скончыла ў Серпухаве тэхнікум фельчараў. Было ёй тады ўсяго васемнаццаць гадоў.

У шпіталі №4865, які фарміраваўся пад Масквой на станцыі Вінаградава, пачалася яе нялёгкая армейская служба. Работы было шмат. Працоўны дзень не нарміраван, а гэта значыць, што не было ні выхадных, ні свят. Працавалі ад цямна да цямна. Часта падымаліся па трывозе. Але, як гаворыць Кацярына Аляксееўна, маладосць брала верх над цяжкасцямі і стомленасцю. Дзяўчына ўсюды паспявала: і за раненымі назіраць, і бінты мыць, і пісьмы пісаць. Неўзабаве медсястры было прысвоена званне малодшага лейтэнанта...

Кацярына Аляксееўна бярэ ў рукі лісток паперы і пачынае перагінаць яго. Праз некалькі секунд у яе руках ужо не звычайны лісток з вучнёўскага сшытка, а трохвугольнік. Яна працягвае яго мне.

Вось гэтак мы пасылалі дамоў свае пісьмы. Без канверта, без марак... Я пісала ўсім: і маці, і бабульцы, і братам, і сёстрам. А колькі радасці прыносілі іх адказы нам на фронце!

Я прашу расказаць яе аб найбольш памятным. Яна ўсміхаецца, і праз некалькі імгненняў я ўжо зразумею гэту ўсмешку.

— Амаль заўсёды, калі мяне просяць расказаць аб вайне, то нязменна задаюць адно і тое ж пытанне: «Які эпізод з ваенных гадоў запомніўся вам больш за ўсё?» І я звычайна губляюся перад гэтым пытаннем. Мне цяжка на гэта адказаць. Подзвігаў я не здзяйсняла. Рабіла сваю справу, даглядала раненых, дзяжурыла. У гэтым я бачыла свой абавязак і старалася выканаць яго [illegible]ага лепш. Былі звычайныя будні. Нялёгкія, канешне...

Вочы жанчыны сталі раптам задуменнымі і сумнымі. Напэўна, яна ўспамінае і крывавыя бінты, і бамбёжкі, і бяссонныя ночы...

Кацярына Аляксееўна Коласава ўзнагароджана двума медалямі: «За баявыя заслугі» і «За перамогу над Германіяй». Яна вельмі даражыць імі. Гэта адзнака яе працы. Я ўспамінаю яе словы: «Звычайныя будні». За імі столькі перажытага, столькі выпрабаванага.

Але вось, нарэшце, і доўгачаканая перамога! К. Коласава сустрэла яе ва Усходняй Прусіі. Адгрымелі пераможныя залпы, пачалося мірнае жыццё.

...Ужо пяць гадоў працуе Кацярына Аляксееўна ў паліклініцы БДУ. Ёй даручана рэгістрацыя хворых. Праца, на першы погляд, лёгкая. Але калі прыгледзецца, то такое меркаванне знікне. Бо рэгістратар павінен быць [illegible]урсе ўсіх спраў паліклінікі. На[illegible] ляжыць вялікая адказнасць. Кожны свой працоўны дзень Кацярына Аляксееўна пачынае са складання графіка прыёму хворых урачамі. Растлумачыць, паказаць, накіраваць, зарэгістраваць даведку, разнесці па кабінетах карткі — вось далёка не поўны пералік а[illegible]язкаў рэгістратара. Кацярына Аляксееўна гаворыць:

ЯНА ЗМАГАЛАСЯ ПЯРОМ

Ядзвіга Міхайлаўна Савіцкая. Пажылая жанчына з пільным прамым позіркам. Простая, спакойная. Цяпер ёй за 60, але выглядае яна значна маладзей, нягледзячы на тое, што прайшла вайну суровымі партызанскімі сцежкамі, што не аднойчы рызыкавала жыццём, выконваючы заданне падпольнай групы. Сцюжы, голад, смерць. Гэта ўсё засталося ў мінулым. Цяпер яна — бабуля. Маленькая Оля абдымае яе за шыю сваімі ручкамі і штосьці шчабеча на вуха. Ціхія мірныя дні. Быццам і не было вайны. Але яна паяўляецца ў снах, прыходзіць у думках, неадступная, чорная...

Журналістыка ў яе жыццё прыйшла нечакана і назаўсёды. Скончыўшы сямігодку, Ядзвіга паступіла ў прафтэхнікум паліграфістаў, вучылася старанна. Потым працавала ў друкарні шматтыражнай газеты. Пачала спрабаваць свае сілы ў журналістыцы. А хутка ў яе жыцці адбылася незабыўная падзея — Ядзвіга Савіцкая стала камуністам.

— З гэтага ўсё і пачалося, — успамінае яна,—журналістыка беспаваротна, назаўсёды ўвайшла ў маё жыццё. Мяне накіроўваюць на вучобу ў Камуністычны інстытут журналістыкі імя С. М. Кірава.

Нялёгкія гады вучобы. Тут у інстытуце ў асноўным вучыліся людзі дарослыя, якія мелі ўжо вялікі практычны і жыццёвы вопыт. А потым Ядзвіга Міхайлаўна — загадчык прамысловага аддзела польскай газеты «Орка», загадчык аддзела культуры газеты «Звязда». У 1940 годзе — праца ў рэспубліканскай газеце на польскай мове «Штандар вольнасці» («Сцяг перамогі»), дзе разам з беларускімі журналістамі супрацоўнічалі журналісты з Варшавы.

Усе планы разбурыла вайна: Раніцай 23 чэрвеня пачалася бамбёжка. Мінск ляжаў у руінах...

— Я глядзела на горад, і мне здавалася, што гэта вынікі раз'юшанай стыхіі, а не справа рук чалавечых, якія б маглі будаваць, а не руйнаваць.

Цяпер Ядзвіга Міхайлаўна піша кнігу. Ажываюць у памяці твары баявых таварышаў, успамінаюцца нялёгкія дні. Гэта будзе кніга мужнасці, кніга, праз усе старонкі якой праходзіць слова вайна.

У гады вайны Я. Савіцкая ўвайшла ў створаную падпольную групу з дзесяці чалавек, якая наладзіла сувязь з ваеннапалоннымі, арганізоўвала ўцёкі з турмы, выпускала лістоўкі, хавала зброю. Група падтрымлівала сувязь з партызанскім атрадам, але хтосьці іх выдаў, пачаліся арышты. Ядзвігу Міхайлаўну папярэдзілі, і яна з дачкой пайшла ў лес. Дома засталася старэнькая маці. А на другі дзень з'явілася гестапа...

Ядзвіга Міхайлаўна знаходзілася ў атрадзе імя Варашылава, выпускала газету «Патрыёт Радзімы». Яе словы клікалі партызан да помсты, да перамогі. Газета выходзіла заўсёды ў тэрмін, рашучая, поўная нянавісці да захопнікаў.

...Дзень Перамогі Я. Савіцкая сустрэла ў Маскве.

Жыццё адпаго чалавека, жыццё, дастойнае пашаны і гонару. І справа не ва ўзнагародах, у пашане. Будзьце больш уважлівымі, ведайце, побач з намі жывуць добрыя, шчырыя людзі — ветэраны.

Ім мы абавязаны шчасцем і мірам.

А. МАЛАХОЎСКАЯ.

ДЗЕНЬ СЛАВЫ,

«УСЁ ПАЧЫНАЕЦЦА З ЛЮБВІ...»

Кнігі пра вайну — гэта не помнік, а жывая памяць. У іх — гордасць мацярынская, самота і боль, доўг...

Добрай традыцыяй і святам стала ва універсітэце правядзенне канферэнцый чытачоў сумесна з аўтарамі твораў. Адна з іх была прысвечана 32-й гадавіне Перамогі над фашысцкай Германіяй. На сустрэчу са студэнтамі прыйшоў вядомы беларускі празаік, член-карэспандэнт Акадэміі навук БССР, доктар філасофскіх навук, удзельнік партызанскага руху лаўрэат дзяржаўнай прэміі імя Я. Коласа Іван Якаўлевіч Навуменка, лётчык, палкоўнік запасу, Герой Савецкага Саюза Пімен Рыгоравіч Калеснікаў, дэкан геафака Мікалай Тарасавіч РамаНоўскі, выкладчыкі.

У зале была арганізавана тэматычная выстаўка кніг «Народныя мсціўцы».

Канферэнцыю адкрыла выкладчык кафедры беларускай літаратуры Л. Карніловіч. Шчыра, пранікнёна расказала яна аб жыццёвым і творчым шляху І. Навуменкі, вызначыла галоўную тэматыку яго твораў:

— Літаратура нараджаецца з любві, з любві да краю, да Бацькаўшчыны. Улюбёнасць — характэрная рыса Івана Якаўлевіча. З улюбёнасці да ўсяго светлага ў жыцці напісаны яго творы.

Выступілі студэнты Таня Казакова, Галя Рамашок, Валера Тарасаў і іншыя, якія перагарнулі старонкі партызанскай барацьбы ў творах пісьменніка.

Вайна — час глыбокага роздуму аб лёсе краіны, час беззапаветнага служэння Радзіме. Аб гэтым яшчэ раз напомніў маладому пакаленню Герой Савецкага Саюза П. Калеснікаў.

У заключэнне выступіў сам Іван Якаўлевіч Навуменка:

— Побач са мной змагаліся такія ж юнакі і дзяўчаты, як зараз вы. Якімі яны былі тады, у 41—45-м? Якія набылі рысы на вайне і што яны даюць нам? Я павінен расказаць пра гэта...

Л. ДРАЗДОВА,
М. ЗУБЕЛЬ.

Чалавек, які зразумеў тонкасці і таінствы сваей прафесіі, які любіць яе, выклікае заўсёды ў нас павагу як працаўнік і вялікі майстар сваей справы.

Наш расказ — пра Мікалая Антонавіча Дубовіка — вучэбнага майстра шкловыдзімальнай май-

НЕЗАБ

Сцяпан Мітрафанавіч Грабчыкаў з 1943 года ваяваў далёка ад беларускага краю. У пачатку вайны прасіўся на фронт—не ўзялі, па ўзросту не падышоў. Нядоўга быў і ў групе па барацьбе з варожымі дыверсантамі-парашутыстамі, што была арганізавана ў першыя ж дні. Ядро іх склалі камсамольцы, якія па ўзросту не былі яшчэ мабілізаваны.

У хуткім часе па загаду раённага камісара давялося пайсці разам з жанчынамі, дзецьмі, старымі на ўсход, давялося прывыкаць да першых бамбардзіровак, упершыню блізка пазнаёміцца з тым страшным і невядомым яму дагэтуль, назва якому—вайна. Смерць людзей, якія толькі што ішлі побач, назаўсёды ўрэзалася ў памяць. Дарога на ўсход. Вельмі цяжкай яна была...

...Плачуць і зараз дзіцячыя
вочы,
Толькі не бачны мне тварык
дзявочы.
Чую я толькі ўсхліпы званоў,
Стукае ў скроні напружана
кроў.
Штосьці святое павеяла ў твар,
Паліць мне сэрца астыўшы
пажар.
Звон узлятае ў нябесную сінь—
Плача званамі святая Хатынь.

К. ЦЫБУЛЬСКІ,
слухач падрыхтоўчага
аддзялення.

— Я лічу, што мая работа вель- важная і патрэбная. Таму заў- ды стараюся працаваць акурат-

Прыйшоўшы ў паліклініку, ат- маўшы з рук рэгістратара сваю ...тку, не спяшайцеся хутчэй па- ...нуцца і пайсці ў кабінет ура- Зазірніце ёй у вочы. Вы аба- ...кова ўбачыце ў іх цёплыя іс- ...нкі ... душы і сэрца. Скажыце «Д...уй!»

В. ШАЛІЎСКАЯ.

...І ЁН ЖЫВЕ

ДОЎГ

Указ Прэзідыума Вярхоўнага Савета СССР ад 24 сакавіка 1945 года:

«За праяўленую мужнасць і гераізм прысвоіць званне Героя Савецкага Саюза Шодзі Шаімаву (пасмяротна)».

За гэтымі скупымі радкамі стаіць лёс чалавека і яго подзвіг.

Суровыя ваенныя гады. Пераможна завяршыўшы Курскую бітву, Савецкая Армія разгарнула шырокае наступленне на франтах. Дывізія, у якой служыў Шодзі Шаімаў, наблізілася да Дняпра. Перад часцю, дзе знаходзіўся Шодзі, стаяла задача—у што б там ні стала захапіць плацдарм. Сярод абаронцаў, якія садзейнічалі руху савецкіх часцей наперад, быў і Шодзі Шаімаў.

А потым быў той ранак 23 чэрвеня 1944 года. Фашысты ўсімі сіламі накінуліся на ўчастак, які абаранялі аўтаматчыкі. Сілы былі няроўныя. Трынаццаць фашыстаў знайшлі сваю смерць ад трапных стрэлаў аўтаматчыка Шаімава, але варожая куля абарвала жыццё героя.

...Герой Савецкага Саюза Шодзі Шаімаў пахаван на беларускай зямлі, на левым беразе Дняпра, каля вёскі Дашкоўка.

У сваім пісьме да сястры Шодзі Шаімаў пісаў: «Я са сваімі сябрамі змагаюся супраць фашызму. Наша часць імкнецца наперад. Мы гонім ворагаў. Хутка вернемся з перамогай і тады ўрачыста адсвяткуем слаўную перамогу Савецкай Арміі. Да пабачэння, да пераможнай сустрэчы! Твой Шодзі».

Чалавечая памяць—яна вечная. Хіба можна забыцца пра тых, хто ў суровы час праявіў гераізм і мужнасць, аддаў у барацьбе сваё жыццё!

Імя Шодзі Шаімава носіць сярэдняя школа Кунчыкарскага сельскага Савета, у яго родным горадзе Шахрысабзе ўстаноўлен помнік.

Але самы дарагі помнік—чалавечая памяць.

М. ХАЛІМОНЧЫКАЎ,
студэнт журфака.

ВОДГУЛЛЕ ВАЙНЫ

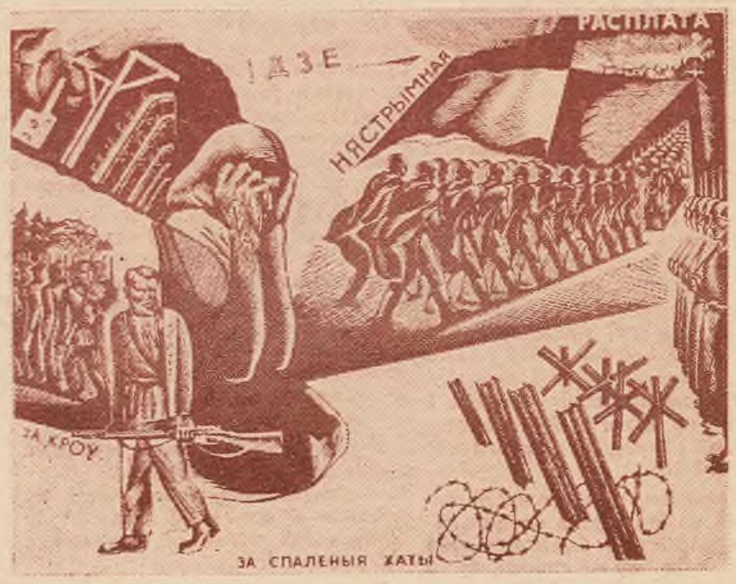

...ДЗЕНЬ ПАМЯЦІ

НАВЕЛА

Вайну я спасцігаў па кніжках, па тых параслых травой бліндажах, якіх у дастатку ў нашых мясцінах. Улетку разам з аднагодкамі мы адкопвалі гільзы патронаў ці снарадаў, паржавелыя ад часу, альбо знаходзілі ў рослым маладым ельніку зрашэчаную каску.

Пасталеўшы, я мацней пачынаў разумець сапраўднае, жахлівае аблічча вайны.

...У аўтобус ён увайшоў у той апошні момант, калі машына павінна была вось-вось крануцца ў дарогу. У кожным руху ўвайшоўшага заўважалася нервовая напружанасць. Яго худы твар, касы, праз увесь лоб, шрам і сівізна, што выбівалася з-пад шапкі, гаварылі аб перажытых выпрабаваннях.

Набраўшы хуткасць, імчаў аўтобус. За вокнамі, абапал дарогі, беглі векавыя ліпы, убраныя бялюткім снегам. Увайшоўшаму прапанавалі сесці. Ён адмовіўся, падняўся вышэй з прыступак і, прайшоўшы некалькі першых месц, спыніўся каля таўсцяка ў акулярах. Аб нечым запытаўся. Той адмоўна памытляў галавой. Да мяне нясліся абрыўкі гаворкі. Гудзеў матор. Паблізу ад мяне дзве кабеціны тарабанілі пра свае хворасці. Тоўсты зняў акуляры, адмахнуўся ад сівога, адвярнуўся, зрабіў выгляд, што спіць. Сівы звярнуўся да другога пасажыра. Бачачы, што і той не жадае слухаць, стары чалавек вярнуўся на ранейшае месца. Цяпер ён гучна сыпаў словы ля дзвярэй. Я вырашыў, што ён п'яны, але дзеля цікавасці прыслухаўся. Сівы пералічваў гарады, называў вуліцы, прозвішчы... У голасе яго гучалі і роспач, і душэўная няўпэўненасць... вага. «Перабраў лішак, няйначэй», —падумалася мне.

Я прабраўся праз клункі ўперад. На тварах адных пасажыраў, маладзейшых і таксама сачыўшых за сівым, я заўважыў усмешкі, старыя ж спагадліва ківалі галовамі.

— Не ўбачаць людзей... Танцор Валька — сілы ў ім — вулкан... Віталь давіў фрыцаў... Згарэлі, няма хлопцаў... На поўнай хуткасці... першымі ў горад на танку — р-р-раз. На чужой зямлі згарэлі...

На вачах сівога навярнуліся слёзы, ён пачаў пагражаць некаму нябачнаму, размахваў чырвонай, нібы ашпаранай, рукой. Яго супакойваў стаяўшы побач з ім пажылы мужчына, называючы сівога Міхалычам. .

На аўтастанцыі я запытаў пажылога мужчыну:

— Хто ён, гэты сівы? Дзівакі нейкі.

Мужчына павярнуў галаву ў мой бок, запаволіў крок.

— Вайна адняла ў яго і родных, і блізкіх. На нашай вуліцы жылі. Сам Міхалыч цудам уцалеў. Кажуць, што недзе пад Берлінам падпалілі іхні танк. Хлопцы згарэлі, а ён вось выжыў. Галава пашкоджана, але ...—пажылы змоўк, глыбока ўздыхнуў. — З тых самых часін расказвае аб вайне. Цяжка яму. Для яго вайна не скончылася, ён усё яшчэ ваюе. І ўжо які год?—мужчына ўдарыў нагой галушку зляжалага снега і дадаў:—Добры ён чалавек, сынок.

Дапытліва паглядзеў на мяне, як бы вывучаючы.

Дарэмна я шукаў вачыма сівога. Яго скрыў завулак. Мне стала няёмка за сваю памылку.

Мікола КУРГАНСКІ.

ПОЧЫРК МАЙСТРА

...эрні хімічнага факультэта.

Цікавы лёс у гэтага чалавека. 1932 года ён пачаў працаваць ...чнем шкловыдзімальшчыка. Ці...васць, імкненне да творчасці дапамаглі маладому Мікалаю Дубо...ку хутка засвоіць тонкасці рабо...ы. І ён быў назначан майстрам цэха па вырабу ёлачных цацак.

Вайна застала Мікалая недалёка ад Мінска. Ён папаў пад абстрэл, быў ранен у абедзве нагі і ўзят фашыстамі ў палон.

Нялёгка ўспамінаць гэтае цяжкае мінулае. Асвенцым, Дортмунд, Бітэрфельд — лагеры смерці, якія прыйшлося яму прайсці. Застаўся у жывых толькі таму, што навокал былі савецкія людзі, у цяжкую хвіліну жыцця прыйшоўшыя на дапамогу.

Разам з іншымі вязнямі, знясілены голадам, Мікалай быў вызвален войскамі саюзнікаў. У 1945 годзе ён вярнуўся ў родны Мінск.

Куды ісці працаваць? Верны даваеннай прафесіі, Мікалай Антонавіч зноў паступіў на работу ва універсітэт. Усё прыходзілася пачынаць спачатку.

У майстэрні універсітэта выдзімалі прылады пры дапамозе газніц, многія аперацыі рабіліся ўручную.

Цяпер у распараджэнні майстроў-выдзімальшчыкаў маюцца дзве добра абсталяваныя майстэрні. Працаваць у іх лёгка і зручна.

Мала сказаць, што ён вялікі і ўмелы майстар, здольны выдзімаць дробныя колбачкі і прабіркі, складаныя вакуумныя прылады. Я бачыў, як ён любоўна глядзеў на свае вырабы. Вось адзін з іх — болей падобны на ёлачку, чым на хімічную прыладу.

У працы Мікалай Антонавіч пераўтвараецца. За лёгкімі подыхамі і чароўнымі рухамі рук бачны яго натхнёнасць, любоў да сваёй справы, упэўнены почырк майстра.

В. ЕРМАКОЎ,
студэнт факультэта журналістыкі.

...ЫЎНЫ ШЛЯХ

...олькі ў студзені сорак трэ...га сержант-радыст 14-га асоб...га танкавага батальёна 121-й ...ралковай дывізіі Грабчыкаў ...йшоў на захад. Пасля доўгіх ...аёў мясцовага значэння» на...ы воіны перайшлі ў наступлен...е. Вызваленыя гарады Варо...еж, Курск, Львоў і невялічкія ...анцыі Латнае, Курбатава, Ка...орнае назаўсёды засталіся ў ...амяці Сцяпана Мітрафанавіча.

Затым былі Арол, Белгарад, ...урская вобласць. І, нарэшце, ...уціўль. Гэты горад узялі, як ...ажуць, з ходу, і ён быў цэлым. ...ле фашысты, нібы апамятаў...ыся, пачалі бамбардзіроўку. ...хутка ён увесь дыміўся і ля...аў у руінах.

Так, не могуць не памятаць ...рантавікі месцы баёў, дзе кож...ы з іх мог загінуць і кожнаму ...целася выжыць, дзе назаўсёды ...асталіся ў зямлі баявыя тава...ышы...

Саўгас Бурынь на Сумшчыне запомніўся С. М. Грабчыкаву як апошні пункт на баявым шляху на захад. Тут ён быў цяжка паранен і адпраўлен у тыл.

...Светлым днём Перамогі закончылася вайна, вярнуліся да мірнай працы і вучобы нашы людзі. Сеў за студэнцкую парту і Сцяпан Мітрафанавіч.

Зараз высокага, заўсёды падцягнутага, пабеленага сівізной выкладчыка добра ведаюць студэнты факультэта журналістыкі.

Жывуць і працуюць побач ветэраны. Нічым не выдзяляюцца сярод іншых. Можа толькі часцей, чым іншым, успамінаецца вайна і, нібы кадры ў фільме, плывуць у памяці тыя незабыўныя дні.

М. БУРЭНКА,
студэнтка журфака
БДУ імя У. І. Леніна.

Окопы. Справа — поле. В тишине
Поют над миром жаворонки
где-то...
Несется в синь, к небесной
вышине
Чуть терпкий запах от земли
нагретой.
Молчат солдаты. Каждый о своем.
Здесь в сорок первом,
обгоревшим летом
Хотел солдат, как в детстве,
босиком
Пройти в потоках солнечного света.
И плыли в небе грёзы-облака,
И ветер гладил волосы льняные...
Но крикнул взводный:
«Танки у леска!..»
И сжали пальцы стебельки
ржаные.
Был жаркий бой — до грохота
в висках...
Чадили танки в поле, догорая,
Он пал во ржи, на спелых
колосках
Кровавый след — последний —
оставляя.
Он пал в бою, он отдал жизнь
за то,
Чтобы сегодня через поле это,
Смеясь, бежал мальчишка
босиком
В потоках ярких солнечного света.

А. ЦВЯХ

У СВЯТЛЕ ПАСТАНОВЫ

Споўнілася два гады з таго часу, калі была апублікавана пастанова ЦК КПСС «Аб мерах па падрыхтоўцы і перападрыхтоўцы журналісцкіх кадраў». Аб тым, якія змены адбыліся ў сістэме падрыхтоўкі журналістаў, што новага ўнесена ў вучэбны працэс на факультэце, мы папрасілі расказаць яго дэкана, доктара гістарычных навук, прафесара Р. В. БУЛАЦКАГА.

Вось што ён сказаў:

— Па пытаннях падрыхтоўкі журналісцкіх кадраў было прынята рашэнне калегіі Міністэрства вышэйшай і сярэдняй спецыяльнай адукацыі СССР «Аб якасці падрыхтоўкі журналісцкіх кадраў у ВНУ Міністэрства вышэйшай і сярэдняй спецыяльнай адукацыі УССР у святле пастановы ЦК КПСС ад 20 студзеня 1975 г. «Аб мерах па падрыхтоўцы і перападрыхтоўцы журналісцкіх кадраў», а таксама на калегіі Міністэрства вышэйшай і сярэдняй спецыяльнай адукацыі БССР.

У адпаведнасці з прынятай пастановай вялікая ўвага на факультэце журналістыкі была ўдзелена набору студэнтаў на стацыянар, а таксама на завочную і вячэрнюю формы навучання. Сумесна з Саюзам журналістаў дэканат арганізаваў паездкі выкладчыкаў і работнікаў рэдакцый газет, часопісаў, радыёвяшчання і тэлебачання па раёнах Беларусі. Усяго было паслана каля 70 чалавек. К часу ад'езду выкладчыкаў былі надрукаваны ўмовы прыёму на факультэт журналістыкі, размножана і разаслана ва ўсе рэдакцыі, школы, на прадпрыемствы, у калгасы, саўгасы палажэнне аб творчым конкурсе.

Як у мінулым, так і ў гэтым годзе была сфарміравана камісія з выкладчыкаў факультэта журналістыкі і журналістаў-практыкаў, якія правялі вялікую работу. Дастаткова сказаць, што за час удзелу у апошніх двух наборах студэнтаў імі было прачытана звыш трох тысяч матэрыялаў абітурыентаў.

У выніку на факультэт журналістыкі залічана ў асноўным палітычна адукаваная, актыўна ўдзельнічаючая ў грамадскім жыцці і маючая здольнасці да журналісцкай работы моладзь.

Увесь вучэбны працэс пабудаван у адпаведнасці з новым вучэбным планам. Студэнты I, II і III курсаў займаюцца па новаму вучэбнаму плану. Значная ўвага была ўдзелена павышэнню ўзроўня лекцый, правядзенню практычных заняткаў па гісторыі КПСС, марксісцка-ленінскай філасофіі, палітычнай эканоміі, якая стала чытацца з чацвёртага семестра, навуковаму камунізму і ўсіх спецыяльных дысцыплінах. Шмат увагі ўдзяляецца эканамічнай падрыхтоўцы будучых журналістаў. Распрацаваны і чытаюцца новыя курсы: «Асновы эканомікі і гаспадарчай дзейнасці сацыялістычных прадпрыемстваў», «Навуковыя асновы кіравання і планавання народнай гаспадаркі», «Навуковыя асновы прапаганды і метады ідэалагічнай работы», «Сацыяльная псіхалогія», «Уводзіны ў журналістыку». «Крытыка тэорыі і практыкі буржуазнай журналістыкі».

Падрыхтаваны і чытаюцца спецкурсы: «Нарыс і фельетон», «Актуальныя пытанні публіцыстыкі», «Эканамічная палітыка КПСС», «Актуальныя пытанні радыёвяшчання і тэлебачання» і іншыя.

Для студэнтаў IV курса арганізавана новая форма прафесійнальнага навучання: індывідуальная работа па журналісцкаму майстэрству, якую праводзяць найбольш кваліфікаваныя работнікі рэдакцый газет і часопісаў, Дзяржтэлерадыё БССР.

З улікам новых патрабаванняў кафедрамі былі перагледжаны тэматыка курсавых і кантрольных работ, праграмы курсаў і спецкурсаў. Палепшылася выкарыстанне тэхнічных сродкаў навучання.

Вялікая ўвага ўдзяляецца арганізацыі і правядзенню азнаямленчай, вытворчай і пераддыпломнай практыкам. Распрацаваны новыя праграмы практык. На факультэце вядзецца бесперапынная круглагадавая практыка, сутнасць якой заключаецца ў тым, каб планавая практыка ў рэдакцыях газет, радыёвяшчання і тэлебачання ўлівалася ў адзіны працэс з практычнымі заняткамі па курсах тэорыі і практыкі савецкай журналістыкі і тэорыі і практыкі радыёвяшчання і тэлебачання.

Дэканат, партбюро, грамадскія арганізацыі пастаянна паляпшаюць навукова-даследчую работу на факультэце. З часу прыняцця пастановы ЦК КПСС выкладчыкамі факультэта апублікавана 11 манаграфій і вучэбных дапаможнікаў. А ўсёй друкаванай прадукцыі — звыш 170 д. а. Манаграфіі, брашуры, навуковыя артыкулы з'яўляюцца вучэбнымі дапаможнікамі для студэнтаў факультэта. Дэканатам і кафедрамі праароблена пэўная работа, накіраваная на ліквідаванне шматтэм'я ў навукова-даследчай рабоце. Аб гэтым сведчыць той факт, што замест 26 тэм у дзевятай пяцігодцы, над якімі працавалі выкладчыкі, цяпер працуюць над 8 тэмамі.

Палепшылася навукова-даследчая работа студэнтаў. За час, які прайшоў з дня прыняцця пастановы ЦК КПСС, праведзены тры студэнцкія навуковыя канферэнцыі, на якіх было заслухана 177 дакладаў. Арганізавана і актыўна прайшла ў гэтым годзе XXXIV канферэнцыя. Як адзначалася на пленарным пасяджэнні, значна павысіўся ўзровень дакладаў.

Умацаваліся сувязі факультэта з рэдакцыямі газет, тэлебачання і радыёвяшчання,

Прафесарска-выкладчыцкі састаў рэгулярна праходзіць стажыроўку ў рэдакцыях рэспубліканскіх газет, на тэлебачанні і радыёвяшчанні.

СЁННЯ — ДЗЕНЬ ДРУКУ

У будучым яны стануць рэдактарамі, карэспандэнтамі, літсупрацоўнікамі. А пакуль што поле іх дзейнасці — насценны друк.

Рэдкалегія газеты «Журналіст» за работай.

Выпускнік журфака — баец ідэалагічнага фронту. Вось чаму пытанням маралі і эстэтычнага выхавання заўжды ўдзяляецца штодзённая ўвага. Па добрай даўняй традыцыі студэнты запрашаюць да сябе ў госці вядучых журналістаў, пісьменнікаў, дзеячоў навукі і культуры. Паэт Г. Бураўкін, драматург А. Макаёнак, кампазітар і мастак Людміла Шлег — вось далёка не поўны пералік тых, з кім сустракаліся журфакаўцы ў апошні час.

ФАКУЛЬТЭТ НАШ — ТВОРЧЫ

А мастацкая самадзейнасць? Шмат працы і часу аддалі факультэцкія «артысты» падрыхтоўцы канцэрта да агульнаўніверсітэцкага агляду-конкурсу. І як вынік — заслужаная перамога. Зноў праз год заваявана пачэснае першынство.

Студэнты — самыя нястомныя і энергічныя людзі. Вучоба, адпачынак, бібліятэка, турпаходы... І побач з гэтым — актыўная навукова-даследчая работа. Актыўная: 63 цікавыя даклады былі заслуханы нядаўна на студэнцкай канферэнцыі.

Бібліятэка, гітара ў начы, цікавыя дыспуты і зноў вучоба... Так, асноўны час аддаецца ёй. Час, які заўжды праходзіць творча і прадуктыўна. Ці не аб гэтым гаворыць трэцяе месца па выніках зімовай сесіі!

...Кіруючыся пастановай ЦК КПСС «Аб мерах па паляпшэнню падрыхтоўкі і перападрыхтоўкі журналісцкіх кадраў», наш факультэт жыве напружаным, разнастайным і насычаным жыццём. Напярэдадні юбілею дружны калектыў працуе яшчэ з большым натхненнем і ўздымам.

Т. ВОЛКАВА.

СПОРТ І ЖУРНАЛІСТЫКА

Глыбей пранікнуць у цудоўны свет спорту дапамагае нам спартыўная журналістыка. Прыемна, што ў апошні час ад простай канстатацыі лічбаў і фактаў журналісты пераходзяць да ўсебаковага аналізу, да вывучэння чалавечай псіхалогіі. Дастаткова назваць Уладзіміра Маслачэнку, Станіслава Токарава, Ніну Яроміну, Мікалая Озерава, Лідзію Барадзіну, Уладзіміра Снегірова, Барыса Фядосава. У цэнтры іх рэпартажаў, карэспандэнцый, замалёвак, артыкулаў перш за ўсё — асоба.

Спорт і асоба... Спорт фарміруе, дапамагае выразіцца асобе. Ірына Радніна — каралева фігурнага катання, агонь і вецер, запальнасць і хуткасць. Як праўдзіва, эмацыянальна, лірычна расказаў аб Радніной Станіслаў Токараў («Негладкий лёд», «Огонёк», № 11, 1977).

Вы памятаеце рэпартажы Лідзіі Барадзіной з Алімпіяды-76 у Інсбруку? Здзіўляе майстэрства журналісткі, якая за 2 хвіліны горналыжнага спуску паспявала пазнаёміць тэлегледачоў з біяграфіяй спартсменаў, перадаць абстаноўку вострага спаборніцтва, напружанай барацьбы, выказаць свае адносіны да таго, што адбываецца.

Пазіцыя журналіста павінна быць дакладнай і яснай. Менавіта такую пазіцыю заўсёды займаюць Уладзімір Маслачэнка, Мікалай Озераў, Ніна Яроміна. Мікалай Озераў... Спартсмен, артыст, каментатар. Неаднаразовы чэмпіён краіны па тэнісу, папулярны акцёр МХАТа, больш 20 гадоў вядзе ён рэпартажы з сусветных чэмпіянатаў, заканчваючы якія, сціплай скарагаворкай вымаўляе: «Вёў рэпартаж Мікалай Озераў». Сапраўды, чалавек сэрца і таленту.

Мне надоўга запомніцца сустрэча са спартыўным карэспандэнтам «Комсомольской правды» Уладзімірам Снегіровым. Абаяльная знешнасць, дзелавітасць, прыемны голас — усё выклікае прыхільнасць да яго. Снегіроў расказвае аб зімовай Алімпіядзе-72 у Сапара, аб спецыфіцы работы спартыўнага журналіста за мяжой. Ім, спартыўным журналістам, прыходзіцца нялёгка. Адбываецца маса падзей, за якімі трэба паспець. Прычым аб шматлікіх закулісных падзеях чытачу ж не раскажаш.

Я зараз з цікавасцю сачу за спартыўным аддзелам «Комсомольской правды». Мне спадабаліся апошнія выступленні Снегірова — рэпартажы з Токіо, з чэмпіяната свету па фігурнаму катанню.

Як правіла, найбольш глыбока і поўна расказваюць аб спорце тыя людзі, якія непасрэдна сутыкаліся з ім. «Советский спорт» ахвотна друкуе Юрыя Уласава (вядомы штангіст, алімпійскі чэмпіён, пісьменнік, інжынер па прафесіі), Галіну Сцяпанаву (алімпійская чэмпіёнка па плаванню, журналістка).

Мы шмат атрымліваем для сябе з матэрыялаў вядучых спартыўных журналістаў. Гэта новыя, заўсёды захапляючыя сустрэчы з непаўторнымі імгненнямі спартыўнай барацьбы, сустрэчы з героямі водных дарожак і лыжных трас, майстрамі дывана і скураной пальчаткі, рыцарамі льду і вострага клінка. Падзякуем нашай спартыўнай журналістыцы за гэтыя сустрэчы.

З. РУСАКОВІЧ,
студэнтка III курса журфака.

Здаецца, зусім нядаўна прыйшлі мы на журфак, а ўжо засталіся ў мінулым і наш першы семестр, і першыя адзнакі ў залікоўцы.

Цяпер мы адчуваем сябе больш упэўнена, і нас не палохаюць ні тэлекамера, ні «Рэпарцёр-5», ні іншыя атрыбуты журналіста. А хутка ў эфіры прагучаць першыя вучэбныя радыёперадачы, зробленыя першакурснікамі.

НА ЗДЫМКУ: Віктар ДУДКО за мантажом вучэбнай радыёгазеты.
Фота І. ГАЎРЫЦКАГА.

УВАГА: КОНКУРС!

16 мая 1977 года ў памяшканні галоўнага корпуса універсітэта адбудзецца агляд-конкурс «Камсамольскіх пражэктараў».

На конкурс факультэты падаюць 2 нумары «КП» з адпаведнай дакументацыяй (акты рэвізій, праверак, сігналаў «КП», рэагаванні).

Пры падвядзенні вынікаў агляду-конкурсу камісія будзе звяртаць увагу на змест, афармленне нумароў, на актуальнасць закранутых пытанняў, баявітасць і практычныя рэкамендацыі.

Старшыні штабаў «КП» павінны прадставіць нумары «КП» 12 мая з 14 да 17 гадзін у камітэт камсамола журфака.

Састаў камісіі па падвядзенню вынікаў агляду-конкурсу:

1. **В. Рошчын** — супрацоўнік газеты «Беларускі універсітэт»;
2. **В. Лодаў** — старшыня штаба «КП» БДУ;
3. **В. Русак** — намеснік сакратара камітэта камсамола БДУ;
4. **А. Зельдзін** — загадчык сектара галоснасці штаба «КП» БДУ.

Пераможцы будуць узнагароджаны каштоўнымі падарункамі і граматамі камітэта камсамола.

Камітэт камсамола БДУ,
штаб «КП».

В. а. рэдактара В. А. ВОЛЬСКІ.

НАШ АДРАС
Мінск, універсітэцкі гарадок, геаграфічны корпус, п. 14. Тэлефон 22-07-19.